

De vader van de indignados

Knack

Hubert van Humbeeck; , 23-11-2011, p. 79

De krant Le Monde noemt hem met respect 'un vieux sage'. Rik Coolsaet omschreef Stéphane Hessel als een palet met vele kleuren: oud-verzetsheld en krijgsgevangene in Buchenwald, secretaris van het redactiecomité van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, voormalig VN-ambassadeur, schrijver, dichter en geëngageerd militant. De professor internationale politiek sprak vorige week in Brussel een lofrede uit voor de 94-jarige Hessel, die de jaarlijkse Burgerschapsprijs van de Stichting P&V kreeg.

Hessel wil jonge mensen hoop geven, en hij sluit daarmee helemaal aan bij de doelstellingen van die Stichting, die vecht tegen de uitsluiting van jongeren en waarden zoals participatie, emancipatie, solidariteit en burgerzin wil uitdragen. Eerdere laureaten waren onder meer de toenmalige burgemeester Job Cohen van Amsterdam, de gebroeders Jean-Pierre en Luc Dardenne, wijlen Wannes Van de Velde en de Vlaamse zuster Jeanne Devos.

De laureaat kreeg in Brussel een minutenlange staande ovatie. Het is ook bijzonder. Hij was vorig jaar net 93 toen hij zijn uitgeefster in Parijs boos een pamflet dicteerde. Indignez-vous! telt niet meer dan een kleine dertig bladzijden en wordt voor minder dan vier euro in de boekhandel aangeboden. Tot de grote verbazing van Hessel zelf vloog het boekje de deur uit. Er zijn ondertussen, goed een jaar later, ruim vier miljoen exemplaren verkocht in 34 talen. In het Nederlands verscheen het niet helemaal gelukkig als Neem het niet!

Indignez-vous! is niet bijzonder goed geschreven en er staan ook niet echt veel originele ideeën in. Dat het toch zo veel weerklank kreeg, betekent dat de krasse Hessel een snaar raakte. De directe aanleiding voor het pamflet was de manier waarop president Nicolas Sarkozy vorig jaar in Frankrijk zigeuners liet oppakken en uit het land zetten, hoewel het toch Europese burgers zijn. Hessel houdt niet van Sarkozy. 'Ik ben eigenlijk een ouderwetse man', zegt hij. 'Ik vraag mensen dat ze zich de waarden van het verzet herinneren. Dat ze nee zeggen tegen de ontbinding van het

democratische gedachtegoed. De mensen hebben het recht om kwaad te zijn. Er wordt met hen gesold. De miserabele behandeling van migranten, de uitpattingen van het financiële kapitalisme, de graaicultuur van de banken, de kloof tussen arm en rijk, de hele neoliberale wildgroei.'

Het pamflet inspireerde in de eerste plaats jonge mensen over de hele wereld. In Spanje gebruiken ze de titel van zijn boekje als een geuzennaam: los indignados . Maar de beweging brengt ook in de Verenigde Staten, Japan, Israël en zelfs in India mensen op straat. Hessel zelf reist ondertussen met zijn boodschap de wereld rond. De opbrengst van Indignez-vous! gaat overigens helemaal naar organisaties die hij wil steunen, en dat zijn vaak organisaties die opkomen voor de zaak van de Palestijnen.

Stéphane Hessel schreef ondertussen een boekje dat een vervolg wil zijn op zijn bestseller. Het heet dit keer Engagez-vous! - in het Nederlands: Doe er iets aan! In zijn dankwoord riep hij jonge mensen vorige week op om niet alleen boos en verontwaardigd te zijn, maar vooral ook om deel te nemen aan het politieke proces. Want wie alleen boos is, verzandt in goedkoop populisme.

Hubert van Humbeeck

© 2011 Roularta Media Group